

SARMOUN
GREAT
VAR AR MARO
A VIKEAL MORIN,
EUS A BARRES BEAU-SEJOUR,

Pronoucer gant du Chure e ptæsanzaç
an assisstante.

E MONTROULLES,
E Ty GUILMER, Imprimér ha Librér,
Placz ar Pesquet.

N.B. Azalec ar bagen seizvet betee ar bagen
triyac'h, bet gueich ma zeo serivet aù,
lennit àn.

SARMOUN

*Great var ër maro a VIKEAL
MORIN, eus a barres Beau-
Sejour, prónoncet gant ar Chure
e præfancz an assistantet.*

OMNIS HOMO MORTALIS :

OLL OMP SUJET D'AR MARO CRIS.

*Ar c'homsoù-mà so rapportet er seizvez
chabistr eus an Aviel hirio,*

PELL amzer so, Auditoret,
Aboue m'arn eus remerquet
Ur pez hac a so necesser,
Oll siouas ! mervel a rancquer ;
Oll oar sujet d'ar maro cris :
Omnis homo mortalis.
Pa feuilletan va oll levriou,
Pa repassan an historiou.

Eus an amzerios tremenet
 E remercias eno scrivet
 Penaos Cæsar ha Scipion,
 Penaos Achill, Agamemnon,
 Uliss, Hector ha Pompee
 Hac Elexandr mœmes ive,
 Do beza paotret diramaill,
 O deus rancquet latmet er baill,
 Ha mervel en despèt dezo
 Hep resped ebet do baro.
 Cousgoude an oll lectoriou
 Am eus grët eus o maleuriou
 No deus quet quement va zouchet
 Evef m'en deus va affliget
 En deiz hifio, hifio en deiz
 Morin gueaz marvñie en hòr chreiz.

Crenit, plant sempia disoutén,
 Guæz fragil, izellaît ho penn :
 Cædr al Liban à lo tousez,
 P'evit tra na guezor-hu quen?
 Evit rei da entent goelloc'h,
 Piou ne varvo quet, à soach desch'h
 Pa ze Morin a so maro?
 Allas! netra, den n'achapo,
 Crédit-en, Parroffahis;
Omnis homo monialis.

Allas ! oll mervel 'a rancquer ;
 Pebez setançz e pevar guer !
 Chetu te a se, Morin gueas ,
 Evel na viges bet biscoas.
 Bet out ; mæs allas ! ne dout mui :
Sic transit gloria mundi.
 Eveffaît, Patrofianis ,
 Dec'h , dec'h diveza er guelis :
 Ya , dec'h ie velis Morin
 Var dro c'huec'h hevr deus ar mintin
 Oc'h en em bournen gouftadic
 En ale eus e liorzie.
 Edo oc'h ober ur regal
 Gaint un tronçon bara feigal
 Var behini en doa ledet
 Ur maread quignen hed-a-hed .
 Quen calonec en debre dign
 Evel mareprac'h un tam guign
 Dioc'h pini an amann teuzet
 A gouesse yar ho piziet.
 P'am guelas o vont er jardrin
 E commanças da vous c'hoarzin.
 Ac'hanta , Dom Yan , emezâ ,
 Ne quet evellen eo beva ?
 Te yoa drol , Morin , gouscoude ,
 Te ouïe farsall à zoare .

Netra , vāntrebleur , m'eh attest ,
 Ar maro ne quet græg honest ;
 Hac e grouga a gaffen snad
 Hep resped dezi na de oad .
 Piou en divige lavaret .
 Pea divige bet e velet .
 O tijuni quen dibredet
 E tlige birviquen mervel ?
 Guis eo sur , den n'el lavarje ;
 Mæs maro mic eo gousconde .
 N'er guelimp mui jamæs biplen ?
 Pebez coll deompl , pebez anques .
 En effet , m'er goulen ouzoc'h ,
 Piou a lacai daou daol er c'hioc'h ?
 Piou a servicho an offern ?
 Piou a rai tout hiviziquen ?
 N'oa den capabl eus an dra-se ,
 Paour queas Morin , nemet quo-te .
 Te roë ar bara binniguet ,
 Te a rea clasq bep sul reglet ;
 Te a gane oc'h al lutrin ,
 Ispicial gant ûl lom guin ,
 An antienen couls pe vell .
 Hac ar Roux coz eus a Gaffelt ;
 Te da unan a rea dar chafçz
 Eus an ilis scuba et meas .

Hac erfin evit da veuli,
 Te oa hon *Omnis homo-ni*,
 (Couver pa glevas quement-mâ
 A ziollas ; ha , ha , ha , ha !)
 C'hoarzit'-ta , loueou pen follet,
 En so anat oc'h azenet.
 Honnez eo al lec'h da e'hoarzin
 Abalamour d'ur pez Latin !
 M'ho pe ar squeud eus ar squiant
 E respectrac'h an dud savant
 Hac ec'h admirrac'h gant ræson
 Ar peziou Latin er Sarmon.
 Hac evit commando oc'h instrui,
Omnis homo a finifi
 Ur paot reud , ur paot capabl
 Da densa un taol , mar deus map ,
 Erfin ur paot piou oemecâ , . . .
 Ur paot n'en deus aon rac netra ,
 Ur paot a leis , ur paot dioc'h-tu ;
 Non pas ur sot eveldoc'h hu .
 Mæs ur pez eo hac a so sur
 Evit ne mân quet er scritur ,
 Neb a so sot a sonoh dezañ
 Eo sotoc'h an oll evintañ.
Chetu eno petra so cans
 Eus an omnipionior faos

Pere ho poa eus a Vorin
 Abalamour ma zoa badiñ
 Ha ma talc'he ûl lérou guenn
 Hac sur maniel camisolen
 Vár bini e laquea bepret
 Ur grac vescen ras dilostet.
 Mæs m'am guellac'h-me dious an noz
 Gant va boutou prenn droz-droz,
 M'am guellac'h neuse er farçz-sé
 E songeac'h ne ve tam Latin guene.
 Netra, ne de quet, tud signac'h,
 An abit a ra ar manac'h;
 Netra, ne maouc'h quet ganti,
 Cals c'hoas a rancac'h da gridi,
 Hac evelse va sellaouït,
 Mar fell deoc'h-hù tenna profit.
 An neb en deus tabatieren
 A ell bremàn lacquat prisent,
 Hac hoc'h attencion neuse;
 Daou boënt a riñ, netra goude.

Poënt quenta.

Goude'r maro peur-liesfa
 E vez revelet meur a dra.
 Evel m'eo an turubaillou
 Ar burzudou, ar marvaillou

Great gant tud vras , tud a noblançz ,
 Great gant chasçz droug dre excellançz ,
 Var quement-mâ , heb mont larcoc'h
 E livirin daou c'herig deoc'h.
 En effet , Parroffianis ,
 Chui oc'heus bet sur an avis
 Da vedita ha da songeal
 Var ar pez a eure Mikeal ,
 Brem'eus un neubeut blaveziou ,
 Pa grogas mouï el lostou
 Quement bioc'h a yoa er c'hartier
 Ma tiretgeont oll el leur Kær
 Ha ma lamgeont evel dêvet
 Dreist ar porastel er vered ,
 En taill da bidi Sant Erbot
 Da rei-amann leiz ar ribot .
 (Mæs piou a ouffe divinout
 Pe feurt santimant o deus saout ?)
 Diana , lamet a regeont ,
 An dour binniguet a efgeont
 Ha c'hoas meur a zifonestis ;
 Mæs henvel tout a so isquis .
 Ac'hanta , sonch a zeu deoc'h-hu ?
 Daouzec vloas so bet da vis du .
 M'emeus sonch mad , rac an deiz-se
 E oue great foar ganeme .

Chui a grie var bouea ho penn
 Evel un arme à esenn,
 M'ho clévet da bep neubeuta
 Ul leo anter dioc'h ar bourg mā :
 » Forçz, forçz, sicour, Autrou Cure,
 » Savit, savit, en han'Doue,
 » Ar saout so lamet er vered,
 » Aon hon deus na vent enteret. »
 Morin dibunet dre ar c'hri
 A zivouch er meas eus e dy,
 En e zorn tûr forc'h spern guenn.
 Hac er verex en ul lam crenn ;
 Mont en aquipaich-se d'ar saout,
 Bazat d'an hini à ell caout,
 Taol forc'h d'houmā, taol troad d'houanont
 Quement ha quement ma rengeont
 Cripat er meas eus ar vesed
 Buannoc'h vit na doant antreer
 Ac'hanta, cleuq, ac'hanta, pagan,
 Ac'hanta, ma var quement-nian
 Petra oc'heus da lavaret ?
 Aon ho poa rac al latinet
 Ha ne gredach' quet, emie c'hui,
 Dar poent noz-se ho c'hazard,
 Mæs Mikeal a reas deoc'h
 Mont peb hini gant e vioc'h

A rest eus an noz da gousquet.
 Ha c'hoas , tud cr̄is , né vouelit quet ?
 Den , den , quer map , erfin den , den
 Quen douguet evit an estern.
 Rac n'oa quet red dezañ neuse
 Bez'en e rochet d'ar poënt-se
 O varequaat ar gueregeou
 E risq̄ da gueza er beziou ,
 P'edo an oll en o guele
 Quer cousquet hac ar vioc'h-se
 Pehini a glévañ o roc'hat.
 Clévet a rez-te ûr veich vad ,
 Louzen goz , ampoueson ar c'hi ,
 Dihun , ûr veich all e cousqui .

N'oc'heus biscoas n̄icun ac'hanoc'h
 Songet er mad a eure deoc'h .
 M'ho pige , e vigeac'h touchet
 Pa velit e zeo decedet .
 Illas ! ar paour queas Motin eo ,
 N'er guelin muy , great eo e dro .
 Cant gueich bemdez e lavarañ
 D'am mainch pa er gonfiderañ .
 E oa dommaich bras d'ar Roue
 Jeffot né doa bet en armie ;
 Rac ûr c'habitent excellant
 E vige bet certenamant ,

Hac e tougge hirio an deiz
 Ar voyez-vois ha croas Sant Louis.
 Memor am bezo da jamæs
 Eus ar pez a reas un dervez
 Ma varvas e c'hreg Perina,
 Ur vreguic eus ar chentilla,
 Ur vreguic fur, tamperet mad,
 Pront da denña, lent da lacquat,
 Carantezus en peb façon
 Squer ar bopl, phenix ar c'halton,
 Ur pezic serviable en ty,
 Ur baotres hac a yoa ganti,
 Fidel ouspen de ozac'h queas
 Evel Helen da Venetas,
 Hac e lavarer, so caërroc'h
 En em c'hreant græc hac ozac'h
 Abars n'oa gantà na ganti
 Menec ebet da zimezi.
 Pa edo clan var e guele
 Er sicouras dke charite
 Da vervel ; pa fallie dezi
 Sot e vige miret outhi.
 P'oa great affær ar glanvoures,
 E redas prest da doull ar bez,
 Neus'e tigoras ar c'heler
 Hac e lacquas branl ar c'hleyer,

Redec da guerc'hat Perina ,
 Crapa enni hac e zamima ,
 Da gaout ar bez neufe souden ,
 E zeuleur ennañ var e phenn ,
 Cana couls hac al *Libera*
 Hac ive an *Dies illa.*,
 Chacha gant ar var var e c'hein
 Esquern ha pri , douar ha mein ,
 E enteri , en ûr guer crenn ,
 Hep biscoas gouela beradenn .
 Neufe evit guir oa ebad
 Guelet an den-mâ o labourad .

C'hoas e c'hoarzont an traou forcer ,
 Ne quet ûr binie o guelet ?
 Je feurt gristill goufcoude !
 Espres emoc'h-hu ganeme ?
 Tud diræson , traou debordet ,
 Capabl oc'h da goll va sperer .
 Me so sur , pa ouzoc'h hirra
 Ne ouzoc'h quet nemeur a dra .
 Ne quet caour Vigot so guenecoc'h ,
 Qoit atao , m'en talvezo deoc'h .
 Ia te a gléo , azen i guernoc ,
 Me gaï da lezel da storloc ,
 Te just pinita so lase
 D tisgrougual en tout se .

Foï , foï , fouetter e spillennic

A golles o c'houari poullie,

Ma rancan mont varzu-se

E paï va gamegeou din-me.

Rac an daboulin e spontes

Ha rac ar soudardet iveauz.

Quea ; Morin n'oa quet eveldout

Rac ne sponte rac netra'n tout,

Probatur verbi gratia.

Peoc'h , hoc'h attencion amâ.

Map ha map caër ar C'holas bras

En em ziframe evel chafçz

Er jardrin divarben ar prun ;

Er guæz ne oa chornet nicun.

Ar bleo a luye dre ar jardrin

Ha n'oa menec e vige fin :

Rac an daou fripon , an daou laër

A grogue evel daou forgner.

Hap ! hap ! eme Vikeal dezo

Bremâ , paotret , m'ho sicouro.

En dont daou gamet var eguis

Evit quemeret e franquis.

Neuse e crog el loft e saë

Hac en ûr pic-lam dreist ar c'haë ,

Crap e coleriou va phaotret

Hep caout evito neb resped ,

vad d'ema, taol troad d'ennont,
p, flap hac en em separeont.

den pa n'edo var e da
zisclapas so quen er tu ;
c e reas dezo e bouca
io bras hac e relounca.

else n'eur vont abiou

read vad n'oa fors da bioe.

idoc'h-hu, douchet anat,
dalit quet oll ar c'horngiat ;

c panefe Mikeal, amâ
ont c'hoas oc'h en em ganna.

contenn deoc'h va fablennou
nnet eus w goz taotennou,
use ec'halfac'h lavaret :

Yan oll laca da goufquet
conta deomp eus e guelorn

Bibl nevez ha comfou born.

es ne d'ê quet traou tremenc
rismadellou coz grachet

a lavarañ deoc'h bremâ,

es ar virionez ar sclærra

uet dirac ho taoulagat.

velet hoc'hous o falc'hat ?

rnidiaon ! brava falc'her !

cristi ! brava labourer !

Un dudi certen oa e velet.
 Eat oan a benn caër da fellet
 Pa falc'he fouennec ar prat dòn,
 Ha dridak a rea va c'halon.
 Pebez marvail er font i've!
 Abars commançz ē tivisque
 Ha goude var un alanat
 Hep na boursoufli na passât,
 Fred, fred, fred, fred, fred,
 Que na vige'r penn eruet,
 Hac e velgeac'h en dro dezâ
 An ervennou gueot o coueza.
 Erru er penn heb ober éan,
 Dious e c'bouris e lam e vean
 Hac e lem fels, fels, fels, fels,
 Drem e felc'h dious an daou gostes.
 Goude var gorf e rochet bloc'h,
 Quer glep, jadorgoaë! hac ûr broc'h,
 E laca e vean en e blaçz
 Hac e labour evel biscoas.
 Evit guir, pa zeus da gonta,
 Ur falc'hig natur en devoa :
 Mæs cousgoude e red avoui
 Oa guelloc'h an troad evit-hi.
 Rac, clévit, n'oa quet Yan na Per
 Oa Mikeal Morin, va c'homper.

rmid, ar Vagicianes
e rea quer quer buan ûr Palæs
ma rea Morin e baro
ûr foennec a dro-var-dro.

Ac'hanta merc'het coussquereset,
iltansou cam, loudourénnnet,
uelet oc'heus-hu er vro-mañ
iscoas falc'her evel eman?
espontit-ta dioc'h-tu, dioc'h-tu.
enaos? dre ho cousq emoc'h-hu?
n'dra vigeac'h o treï ho penn
falc'h a droc'hge ûr garg foenn.
Ihetu eno perac tost da vad,
la galvet bourreo bras er prat.
Iæs gant e fals oa terruploc'h
vel ma zan da zisquez deoc'h,
lac pa songe, gant un taol guenn
tistague deoc'h ûr scour guezenn
Iac en daou daol fals trap-fri-fred
Iiscoure deoc'h pront ha prest.
Cric-crac, evit ma er guiot,
En un taol dorn e re fagot,
Fagot en deün hac a so
Guelloc'h eguet fagot ar vro,
Fagot cloq, great e coustianç;
Non pas fagodigou bian,

Mæs fagot reud tennet dre c'haol **Henry**,
Fagot capabl, sonnus da zévi.

Peoc'h a roï, elgues Sant Erbot,
Yan an ouignon, Fanch bleiz ar yod,
Braguëzennec lous, laouënneç,
Expert ar moc'h, landtuzennec,
Ha te sonch dit eta gouzout
Petric e'r fagodou goude tout?
Guir eo ive, fagot a rez
Fall pe vad, evel ma c'hellez,
Ya clasq ober, da barlant sclæz,
Non pas ober evel ma tlcér.
Quea, quea soubl da benn ampoueson,
Rac poan a rez din em c'halon.
Mikeal ervad a oa ûr paot
Evit gouzout ober fagot,
Fagot, me vezo nao c'chant vloas...
Mad, adarre, sellaouit c'hoas.
Aze fit mar quirit ase,
Rac ne deot quet e'hoas a le-sc.
Morin, heut all a ïoa en e eas,
Un den guition, mar boue biscoas.
Un dervez.... Morgoë!.... Anhan!
Me roas ûk lous aour dezân
Da gaff da dy va alvocat.
Petra reas, nemet lacat

Ur c'hoz pez aour faos en devoa
 En e blaçz da renta dezâ ?
 Da benn un neubeut goude-se,
 (Ur mis pe zaou martese)
 Dont Kédalou d'ar presbital,
 Lavaret oa ar pez aour fall.
 Ha me cass Catell buan afo
 Da guemeno an *Omnis homo*.
 En em gaout a reas quer buan.
 « Penaos, eme-ve, artisan,
 » Great oc'heus-hu an dràman dra
 » Evel ma pretant an den-mâ ? »
 « Ya, emezan, Autrou Cure. »
 Ræson en devoa al laër-se.
 N'oa mar ebet abaoue pell
 Edo'r pez aour-se em godell.
 Pa felle din e basseal.
 E lavariet din e oa fall,
 Quement a quement ma Loungis
 E lacât e daquarni justicz.
 Dioc'h quement-mâ e deoc'h anat
 'naaos Mikeal n'oa quet gaouyat.
 'hui m'ho pe ûc seurt atanchou
 En em roë tout d'an diaeulou
 En ûr nac'h crean ho laëronci.
 « n'oc'h mad nsmet 'dg lastri,

Fougueērien oll, tud revollet,
 Tout e rancac'h beza crouquet.
 Mæs mar oc'heus devocion,
 Cuntunit hoc'h attancion;
 N'eus netra edifiantoc'h
 Eguet ar pez a gontàn deoc'h.

Ma viges bet a galite,
 Va phaour queas *Omnis homo me*,
 N'oat quer bet ouzit quer cruel.
 Neuse da hano immortel
 A vige er c'hasetennou
 Er penn eus da accionou
 Scrivet; morgoaë! a la frisâd
 Gant paragraph ha faronâd.
 Mæs abalamour n'out quer nobl
 Out abandonet gant ar bobl
 Pehini n'all estimout den
 A nez cleze pe cocarden,
 Chetu eno p'evit ræson
 Ez dilæser en abandon
 Hep n'eus ac'hanout neb memor.
 Ha gouscoude, e bian! da histos
 A so ûr pez eus an drolla
 A ouffet clévet er bed-mâ.
 Ac'hanta, va c'houeriadet,
 Disquezit a c'hui so paotret,

mitit an *Omnis homo*
 bini em'ar gouel hirio,
 Mœs houm'er c'hoars, houm'er c'hristill!
 lbad a ra deoç'h parifill ?
 lonca reot diana ;
 'avit, pa na delit netra
 la grit bremàn attancion
 'ar ar feizvet reflexion
 loc'heus clévet bete vremà
 comparæson da netra.

Brem'eus bloas da vis Here,
 Edoc'h amàn ive neuse)
 n tan goall o veza croquet
 læfantamant en hor porchet,
 lorin a grimp oc'h an doën,
 vel un dret oc'h ûr vezen,
 a rampa oc'h al lein neuse
 vel var guein, un ancane,
 vit aretti, emezan,
 n tan goall o cranchat varnàs.
 læs evel m'oa sec'h ar matier
 'ellas quet ober e affær.
 a gommanças an tan squilla
 lip ha flap tro var dro deza
 a grilla mæmes e voustaich,
 quitteas e varc'h louaich

Hac e tisquentas izelloch.
 Da c'houlen sicour diguencoch,
 Dreist oll digant Peres Grissart
 Pini a ioa ur paot bavart
 Gant pini e vige alies
 Dre m'oant mignonet assambles.
 E hanvet en doa e heritour
 Mar bige evit e siceur.
 Peres Grissart, ouzoc'h er vad,
 N'oa quet terrupl trempet mad,
 Quen neubeut hac al loue bleas-se
 So o tisgrougnal en toul-se.
 Per a grias var bouez e benn;
 Dilam era en tel lam croan.
 Morin dabord a zilammast
 Var choug iguile hac el lazas.
 Ha goudé tout d'am fassimant
 E reas e daol honestamant.
 Ar charite, var a glévan,
 A gommancez dreizomp hon uoan,
 Ha preferablamant d'an oll
 E tlëomp miret n'en daimp da goll,
 Hac honestoch e da un des,
 N'eus fors dezàn pe dre voyes,
 Mar guell, en em favetei
 Eyir n'en d'eo en em reü.

Ur veich en em gavas goassoc'h
 Ur c'hart leo ac'hanan pe dostoc'h
 En ilis ma c'hexorciset
 Ur plac'h hac a ioa possedet.
 Guillou, clévit, a lavare
 Dre fers biquen ne fortige.
 Anez antren e corf Morin.
 Chetu en nec'het a la fin.
 Tost en em gave d'an duat,
 Hac erfond edo tostic mad.
 Petra reas an *Omnis homo?*
 En em sîla eus ac'hano,
 Mont d'ar porchet hac azesa
 En ur pincin a ioa ennâ,
 Sevel e vragues, tronç'e vleo,
 Starda e zillad var e dro,
 Plant'e doc bet'e zaoulagad,
 Quemeret tout tress ur paot mad,
 Ha da grial var boquez e benn.
 • Deus ta, diaoul, mar dout un den;
 • Tenn un taol, mar deus ganez,
 • Soutenn ar pez a leverez.
 • Diavançz eta d'an avantur,
 • Da goll pe da c'honit out sur.
 • Deus ta, diaavançz un neubue,
 • Nemet aon a pe rag da squeud;

» Rac mar dout for , ver a glevan ,
 » Ne lézi quet da incitân .
 » Dired ûr veich , diou veich , reiz guéich ,
 » Mar c'hazardés ober ûr veich . »
 Petra ouffet da gaout galantoc'h ,
 Christennien , m'er goulen ouzoc'h ?
 N'oa quet e feurt var an douar ,
 Goas , ne gaffet quet en ear .

A brepos , mar d'edoc'h amâ
 Difful Phasq vian divezâ ,
 Pa edot en offern bret.
 { Sonch oc'heus ? Perac n'ho pe quet ? }
 Ya , difful e vezô bloas ,
 P'edot er prôn , (N'ousc'h quet c'hoas ?)
 Edo amân al laboucet
 Gant cals a drous hac a gaquet ,
 Partout amân dre ar volziou
 Var ar plench hac ar mogueriou
 Oc'h ober o-neïzou , chetu ;
 Red eo dezo ober un tu ,
 Ha n'oa goaz ober amâ
 Pa zoa plassou ar re vraya .
 Ouspen daou c'hant var péb moguer ,
 Quent mont er meas da ober ,
 Quen brao e reat plassou dezo
 Evit gournigeal tro var dro .

o devoa laqueat en o divis
 oant boure'hichen en ilis,
 a ma reant un alamali,
 r music hac ur cholori,
 l'edot o songeal mont affo
 la reï an alc'houeziou dezo.
 ust e vige, e guirionez,
 o d'oa an huella movez.

le glasque reï da entent deoc'h
 jaout sonch da vinouer' ho moc'h,
 la quercouls vige din tevel.
 la pa vigen bet o vervel,
 J'oant quet evit reï da entent.
 J'hui tout, evel statuou Sænt,
 Digor caër gueneoc'h ho quinou
 Iae ho taouarn en oll greou,
 Je droac'h ho taoulagad morfe
 Divar al louënedigou se.
 Hep clasq ar voyen do chasseal.
 Mæs an *Omnis homo* Mikeal,
 Dre ur guir squiant a gavas
 An isign do c'haff er meas.
 Edo d'an ampoënt azefet.
 Ase e placz ar fabliquez
 Pa reas din sin e ze dezo.
 Me sonch din er guelân ato

Gant e ear haïf, brao ha quempes
 Oc'h ober fin din gant e benn.
 Rac hep anaout e zoare,
 N'oa den er vro na guemerge.
 An *Omnis homo* Mikeal
 Evit ûr Procurol fiscal
 Pa vige en e abit vrao.
 (Rac an abit, clévit, a sao
 Ha Morin a oa signoler
 Disignac'h queit ha ma rancquer.)
 Pa er guelis oc'h ober fin
 E santis penaos er grea din.
 (Rac evelse ec'hexplique
 Gant e benn ar pez a garic.)
 P'er guelis savet en e za,
 Me songe e zea do laza :
 Mæs souci ! souci ! nequet a reas.
 Ur scubelen a guemerras,
 Var ar band e zeas en e za,
 Fredi, fredon, brédi, breda.
 Te yelo, ha te ne di quet,
 Te pezo, te ne pezo quet,
 Hac eus an eil penn d'iguile
 E rafalc'has tout evelse.
 Ar guiad quenvid a scubas,
 Al laboucer a zincizas,

ilat, pilat ha silboucha,
 epari, chasseal, difouec'hà,
 difoustra'n neïzou a reas erac,
 lep ma chomas na fric na frac.
 anefe an *Omnis homo*
 etr'hor bige ni great eno ?
 Vescio vos ; aan, n'en doc'h tout
 intrezoc'h nemer guinou faout.
 Mad, n'en deus fors, banden loucou bris,
 bars ma zin eus an ilis,
 C'rit un neubeut reflexion
 Jar an istim hac ar façon
 En devoa da garillonad
 Pa veze en e imor vad.
 Gant e gleyer e yusique
 Quer caér, quer brao ma c'heston
 Quemant a gléve anezan.
 Cousgoude, chetu-en aman,
 Ne ouie na bemol na becaré
 Na tam music, an oll er guye,
 Hac e lavare e vam gueas
 Penaos oa un domaich bras
 Ne doa bet e map e Paris
 O tesqui lezon an ilis.
 Abil estranch e vige bet
 Dioc'h an doare eus e speret ;

A dra certen, salo vige.
 Mæs lesomp ar c'homfou caër-se
 Ha pignomp en tour a speret
 Da sellaou e wusiq parfet.
 E peder gorden e crogue
 Hep dont d'en em geini morsé,
 E diou gant e zaou zorn o daou,
 En un all a leiz e c'hinou
 Hac e benn oc'h e dreit scoufmet,
 Ha pa vige en em strelles,
 En em strincquegne enep droug
 Evel pa vige oc'h ar groug,
 Hac e sonnge ar pevar c'hloc'h
 Evel pa barlantgent ouzoc'h :
 » Ten, ten amâ, tén, ten amâ,
 » Ten da eva, ten da eva,
 » Ten, ten guin, ten, ten guin,
 » Ten guin da Vorin, da Vorin. »
 Nac ar c'heas a ïoa marvaillus !
 Morin tẽ a ïoa burzudus !
 Ouspen an don-se en devoa.
 Manielou ar re vrava.
 Rac un den abil un dervez
 O passeal amâ dre'r barræs
 A lavaras, ameus clévet,
 Dre ar bourg-mâ, n'oun quer da bet,

'enaos en un necessite
 I c'halge coms oc'h ar Roue,
 Svir guir, ne quet un orin
 Da ar paot Mikeal Morin.
 Cana re heb leor ebet
 Quercouls hac un ogrou facher.
 I quement lec'h ma ze Morin,
 Dap, taolet ar chap var e guein,
 Sale a re evel un escop,
 Ito, mardiac'h ! sonn ha prop,
 Iac en ûr rodal e roge
 Ir merq deoc'h eus a guemense.
 Ir bligeadur oa e velet
 Pa rancquet mont e tro'r vered,
 Petra o'ch-hu en e guichen?
 Clévet a reot bremâ fouden.
 Morin a ïoa en ho touez
 Trantout ervad tra er mæmes
 Evel ma vez amâ guelet
 Ir gaolen bome dispaquet
 I creis ûr penguennad panæs.
 Mæs, a lavaro Grand-Bragues,
 D respont deoc'h dre ho façon
 Comparaison n'e quet razson.
 Petra ta? Guelomp, *Distinguo*,
 Ma na de conform, *Concedo*,

Mæs mar de conform hed a ~~l'ordre~~

E tal ræson evel me dleët,

Non pas ræson stricto sensu.

Hac oc'h ar Vari emaoc'h-hu ?

P'er gomparæson conform ta ,

P'er ræson faos eo ar guella ?

Gouleñnit dioc'h Gaulc'hen an Hir

Pet faën a ia d'ober teir ?

Ha c'hoas e falfe deoc'h , eme c'hui ,

Disput var ar philosophi ?

Disquit songeal abars parlant

Ha list e peoc'h an dud savant.

C'hui euteur ma prouvin aman

Peguer conform e ræsonan

P'ho comparachan oc'h panæs ?

Sellaouit ta , ne quet dies ,

Ne quet red din beza biquen.

Ar guer-se a banesæien

A so deuet eus a banæs

Ha rac-se ta e zeus iveauz

Entrezo rapport mutuel

Ha relacion naturel.

C'hui eq sur ar panesæien ,

Neus netra ouzoc'h da gompten.

Ergò pa ho comparachan

Oc'h panæs , evel ma cr. græs

Emeus ræson vad de ober.

Ahan ! bleo brun, anhan ! couer,
 Ac'hanta ? Nequet evelse
 E digaſcz an dud d'an ere ?
 Nequet evelse eo desqui
 Penaos e rancquer ræsoni ?

Mæs ne avançomp quet netra
 Nemet sur e vemp da guenta ;
 Na quen neubent e rea Moria.
 Mæs petra c'âl dezàn erfin ?
 Chetu en maro gouscoude
 Ha *requiescat in pace,*
 Evit quement-se, credit din,
 N'oa quet poaset e placz ar guign;
 Mar d'ougue ato boutou prenn,
 N'oa quet dre orgouil, certen.
 Rac, evit preuv a guement-se,
 E dad caér a ioa quere.
 Evel ma save e mouez
 Er gousperou en ho touez
 Je velgeac'h partout nemet chafcz
 Iaï, haï, o tiscampi er meas.
 Ia panefe aon da ober
 In tam dismegançz de vam guer,
 Deiz ha noz e creten facil
 Vige map un digestil.

Diana soupçoni fo dileet
 Oa gant e vaguerez chenchet ;
 Pa zoa ganet evit ober
 Traou quer burzudus ha quen caërt
 Pere so tout mercoù patans
 N'oa quet an den-se païsam ?
 Netra certen ; ma vige ive ?
 Me ia da brouv deoc'h quelement-se ;
 Hac etre daou c'huezomp hor fri
 Ma zaïmp neufe dioç'h-tu gant.

Cheru ase ar poënt quenea.

Den a ell caout abeeennâ ?
 Ne gredan quet e ve ganet,
 Hac er fond ive n'en deus quet,
 Mæs abars commançz a nevez.
 En dra m'amens amser ives
 Me a ia da vont da scriya
 Un *De profundis* evintâ.
 Ha c'hi iye, banden ezen,
 Criit quen na faout'ho corzen,
 Pâ n'onfoc'h ho *De profundis* :
 Sant Morin, *ora pro nobis*.
 Me ia d'azeza em c'hador
 Ha da vont var don an hister,

Eil Poënt.

Un dervez, n'eus quet pell a se,
 Ar paot Mikeal mont d'ar challe,
 Fusuil carguet, bandoulieren,
 Poukt, bour, drage ha cartouchen,
 P'edo e pean ar Valanoc,
 Chetu Mikeal jamer e doc,
 Avançz e benn azioc'h al latin
 Da fellet e touez ar balan.
 Hac en guetet un anter gat
 Etrézec ennàn o tostad.
 Pebez Spectacl evit Morin!
 Dac, dac, ha mont var benn ûr c'hliz,
 An jou, feu, paòn hac e filat,
 C'hui a gause, brava tam gât!
 Quemeret e benn, en souden
 Da lamat var e boutonen,
 Dip, hac ûl lanm dreist ar c'haë
 Mont da Verris, crap en e saë,
 Un dro var e seul, ha d'ar guzar;
 Ennez a guerse, c'hui lavar!
 E diouada hac e farda,
 E brocha hac e ambrocha,
 Trei'r bêr, ober tan dirazi
 Hac e lacat da frissoni.

Pa oa prest , e oue servichet
 Oc'h taol evit beza debret.
 (Rac e poënt lein oa quement-se ,
 Ha n'oa tam en ty an deiz-se .)
 Commançz a rer heb dale pell ;
 Biscoas ne velgeoc'h netra guell.
 O ar madig ! ô ar cher vad !
 O guella den ! ô guella gâd !
 Matta regal ! matta bouet !
 Perac ive na vige quet ?
 Poazet oa croc'hen ha bleo.
 O excellant *Omnis homo* !
 Netra certen , n'oa quet e bar
 Etre an eê hac an douar.
 C'hoas en e lammou oa noplloc'h ,
 Evel ma zan da zifques deoc'h.
 Rac Mikeal , va servicher mad ,
 Quer fidel dîn-me ha de dad ,
 En deus epad nombr blaveziou
 Renter dîn cals a servichou.
 Goude tout n'on quet estonet ,
 Rac , evel m'oc'heus tout guelet ,
 Pa vige tam er presbital
 Vige roët lod da Vikeal.
 Pa vige bioc'h besq pe daro
 Em sicoure brao do goro

Ha ne ferremp an duellen
 Que na vouze ar variquèn.
 En dra veze bara em zy,
 Ne veze quer lenc o tibri,
 Ha pa veze en e dy-ën
 Me veze quen ardis hac ën.
 Mæs eus va zy-me goufcoude
 Peur-liëssa eo e veve.
 En ûr guer, guëlla ma c'hollen
 Er beven hac er sicouren;
 Tentet e vigeac'h da gridi
 E vige ar map eus an iy.
 Marteze e zoa, n'on dare,
 Mæs netra ra deoc'h quement-se;
 Diana, squiant en déoa.
 Ha gouzout peuv e impligea.
 Eus ar penn pelta am zerviche
 A la pilpot guëlla ma c'helle,
 Evel m'er prouvin aman deoc'h.

Chetu, asen, ha te soï peoc'h?
 Nebaon, n'er grez quer da vanac'h.
 Me c'havertiss-ta, mintouac'h!
 Queá pa tui da c'houlen da Basq,
 M'en assur dit, e reuï de glafq.
 Mæs nemet faë e ve ganez,
 Sellaou an dra-mañ, mas querez;

Sellaou peguerment a vaneq dit
Na dout quet ûr paot intrepid.

Ur mintinvez pevar c'hure
A zeuas d'am guelet dre hûre,
Ha tout, evel p'am bige joa

Oc'h o c'haout em zy da leïsa :

» Penaos emân an Autrou CURE ? ---

» Gaillard ato, na c'hui ive ? ---

» Evel ma velet, trend atao. ---

» Azezit. --- Nòn pas ; ped heur eo ? ---

» Deg heur anter nevez sonet. ---

» O peoc'h ! peoc'h ! emomp abred.

» N'ec'heus quet leïnet c'hoas , CURE ? ---

» Ne m'eus quet c'hoas. --- Mad, quent-a-se

» Gra oza leïn , hac etre daou.

» Deomp da velet ar jardrinou

» Ha da lavaret hor brevier. »

Ne ouïen petra da ober.

Nec'het oan , c'hui lavar nec'het,

Rac'n'oa forz din pellec'h sellet.

Ne velen neb lec'h dre an ty

A disterra tam da zibri.

Ha n'oa quet un diaoustregues

Beza en ûr seurt tiegues ?

Na petra oa affær ar re-se

Dont d'am guelet me an deiz-se ?

Rac chetu, etre c'hui ha me,
 Jeat edo Julian gane.
 Jequet m'am be c'hoant goufeoude
 Ve publier quemént-se;
 Le secret el lavaràn deoc'h,
 Do peza sot, m'er fisch ennoc'h.
 Mæs p'oant deut, oant deut goufeoude,
 Lezel heb tam a ioa ivé,
 Evel a ouzoch', difaçom,
 Rac dare oant gant an naon.
 Mæs pe seurt lein da brepardi
 Pa na doa tam pesquet em zy?
 Rac me ameus sonch mad bremàn,
 Derc'hent ar ful oa'n dramàn
 Pe derc'hent ûr gouet martese;
 Mæs item goude tout ivé.
 Hoguen, mar quirit, fors a so?
 Vigil a ioa sur deomp ato.
 Ha Mikeal Moria o teuler
 E zillad var bord ar rifvier.
 Drap, chetu en èn ul lam creis
 E creis an douz var e benp.
 Ni songé tout e oa beuzet:
 Mæs souci! souci! ne doa quez.
 Da benn un neubeut e savas
 Ha gantaa ûr picol pesq bras,

« Ac'hanta, emezàn deomp-ni,
 » Tud ar roue muchapl int-y ? »
 P'en doa neuët bëtec ar bord,
 Tenleur ar pesq divar e dort.
 Vantre-chien, brava ameval !
 Assa ! na brava penn charal !
 E c'hinou quen digor gantao
 Ma cusse tout ho penn enaon.
 Ennez a ïoa sur, pa gomfot !

Peoc'h a vezò, Biel Vergot ?
 Brassoc'h e cals da c'hinou-te
 Evit n'oä guinou ar pesq-se.
 Ha re ïoa capabl da founten
 E veriou da ûr feurt den ?
 Ya, ya, fassou tantes,
 Ennes oa quilloc ar barres.
 Ar c'heas, Doue'r pardono,
 Brava taoï a dennañ eno !
 Neufe e tronçzas e vanchou
 Hac eus e abit ar bordou
 E gontel a zic'hodellas,
 Tuf, tuf, ha goude el kemmas
 Gric, gric, gric, gric, gric, gric
 Hac e lammas var ar pesquic,
 Me lavar var ar pesqueden,
 E zistrippa prope ha quempen,

la regeomp gantàn ûr frico
 dalie c'huezec var an dro,
 ant ûr saos hac a ïoa quer brao greet
 la lipgeomph oll hor biziet.
 guëlla pesq ! ô guëlla den !
 an, nan, tra, ne squizin biquen
 publia partout dre'r vro
 a Morin an *Omnis homo*.
 et veich c'hoas, matta frigouffen !
 Morin, brava jubiloten !
 uen excellant oa preparet,
 le garje vigeac'h o velet
 a pa n'ho pige anezzi
 n disterrâ tam da zibri
 vit guir, eus an touich guella
 la great ar frigouffen ganiâ,
 ac evit mont var eün ganti,
 l'oa quet, Jarnidiac'h-din !
 etra, n'oa quet ober goab oa,
 onnez a ïoa great hac a ïoa
 e-a-dta lavaret gueyer ?
 l'eus marmiton na pastezier
 osse guell un tam boëd,
 l'intouac'h ! souezet ouet.
 la p'eus da gonta gouscoude,
 ebez taol a reas en neuse !

Va bennos dide , Morin gueas !
 Ya , evit guir , un den oas ;
 Rac , evel m'er gouzout ive ,
 Edom coc'h qy panefe-re .
 Mæs en deiz hirio petra dâl
 E oll viraclou da Vikeal ?
 Erfin tout , chetu en ase ;
 Bez'en c' blagz piou a garre ?
 Foultr an bin i n'en d'e nec'het ,
 Ha va unan ne garren quer ,
 Evit oll vadou ar bed-mâ
 Pa c' hallen e ressuscita .

Bugale , ma na davit quer ,
 Mar c'hoarzit ato evel roncet
 E ven sor lavaret guer anui .
 Gouscoude evit oc'h instrui
 Da ziouall piz oc'h ar maro
 Eo e farmonian deoc'h hirio .
 Rac e peb oad , ouzoch' ervad ,
 E rancquer , allas ! e c'bripat .
 Morin a ioa c'hoas yaouancq flam
 P'en deus rancquer ober al lam ,
 Ya , e fleur e yaouancquis .
 Tregont vloas nemert daouzez mis ,
 O conta biquen ha muiquen ,
 En devoa just ha netra queb .

Tao , layrennec , gant a ri ;
 Biquen ar oad se ne veld ;
 Crouguet out abars bloas amba,
 Ha ne quer eston , a gredan .
 Lavaromp c'hoas pa zens amser ,
 Biques ne vanco ar matiet .

Un dervez oc'h en em bourmea ,
 Evel dre ur chancz , diarc'hen ,
 Ur pez soultr a flemmas enua
 E santimant vad de laza .
 Ac'hanta , ur veich goufcoude ,
 Petra songit var quement se ?
 Songeal a rit sur , ha nequer ?
 E oë tost da vez a lazer .
 Tao , loue , ne quer a erruas ,
 Rac ar foultr eo a grevas .
 Ha goude tout domaichi vige ;
 Pe-a-dra en em esnelle ?
 Netra , n'oa quer affær soultrat
 Eya o lost doc'h Morinet .
 Biscoas ne reas falloc'h dervez
 Abaoe m'edo e buez .
 Mæs eveffaît tout bremâ pia ,
 Erru ar c'hi van an tapis .
 N'oa mar ebet Mikeal o vont
 D'ebet e queñ da Guevragont ;

E bistolen a ñoa gantà
 Carguet leun couch, na petra'la ?
 Pa edo e quènver an ty
 Dilamet dez'ûr foulren qy,
 Rampa, morgoae ! e creis an hent,
 Quer sona e lost, quel lem e zent !
 Evel ma remercas Mikeal,
 He bian ! commançz da arzal.
 An autrou pini er gouele
 A gri divar bord ar c'haë :
 « Iss gantàn, dragòn, iss gantàn,
 » Alòn, dragòn, pill varnezàn. »
 An tam ar bleis a aneval.
 N'oa quet neufe e gont farçzal.
 Neus fors, Morin en deporte ;
 Ar c'hi, ouaou, ouaou, a zirede.
 « Deus amàn, tæ-tæ, deus amàn.
 Inutil eo parlant ountàn.
 Morin tenna e bistolen,
 Ar c'hi dezàn en ûl lam crenn.
 Morin : « do toul. » Ha squeï gantàn,
 Ar c'hi, haï, haï, cripat ountàn
 Da glasq devori e visaich ;
 Morin hep deport davantaich,
 Dac, dac, banta e bistolen,
 Feu, paori, ha va c'hi oc'h torguen ;

Ar c'hi neafe en ur grial
 Da guichen e vaste da yudal
 Ar goad a zifasq eus e vin
 Evel an doar eus ur velin :
 Rac Mikeal pa losque tennou
 A vise ato d'ar guinou.
 Hac an autroù en em c'houteza,
 Difen testou quer brao a ita,
 Affær da Verin adaree
 Abalamour d'an tenn baërf.
 Galvet ar paor da dyte sican,
 Morin en em gacut quer buan,
 Lavaret evit e rafon
 D'ar brigadier eus al laeron
 Penaos n'en doa quet gret espres;
 Caër en doa; juget oue'r proces
 Da baëa ar c'hi eno prest
 Peautramant lezel e gueft.
 Daou articl goell factius deran;
 Mæs mordiac'h ! clévit anezan :
 « Cartouch panefe va zenn
 » En doa va debret hep holen. »
 Hac ar Procuror eus al let
 A respond dezau : « Ma carges
 » E oas bet quit a guemenc'hlan,
 » Treï gross da bistroen dezau. »

« Ræson oc'heus, e me Vorin,
 » Hac ober oa va dessin,
 » Ya, ma cargo qy'n autrou
 » Treï e lost el lec'h e c'hinou. »
 Ma oue poezet ar ræson-se
 Dioc'h an eil tu hac iguile,
 Cavet valabl, evel ûr chançz
 Revoquer dabord ar setançz
 Great souden cals formaliteouy
 Great da Vorin ha d'an autrou
 Mont quein, oc'hi quein var guement-se
 Evel ar gyez ja Sant Jaoue
 Hac en so marvail ? mad ha fall
 Omp obliget d'en em ziouall
 Ha da veva bete'r maro,
 Mar guellomp, cousto pe gousto
 Jarnigoaë ! Motin, te ioa den !
 Ya, ya, fountraillesen !
 Me euteux mont evel ûr c'huil
 Mar d'oa den er vro quen abil
 Brava acolist, ha nequet ?
 An autrou a oue souezet,
 Sant Jupiter ! c'hui a gause.
 Neufe rançquas dont d'an ere
 Evidoc'h-hu, bouc'het anat,
 Ne dalit quet oll ûr c'horgnat.

Ma vigéac'h bet en affar-se
 E ranceac'h paes as o'hi-se
 Ric ha rac var hoc'h iviacu;
 Rac ne vezoch quest ar c'hoision.
 Nétra, dogan, respes dimme
 Ha da Mikeal quercouls ive,
 Un tam re vrás e da c'hineou
 Da denez et c'his-de da dempolu.
 Nép à Bartam dirae Notzé
 A rancq beza divinouer,
 Ha c'hoas noualc'h d'ober ganté
 Ha re mæmes peut-hieffa.
 Mikeal er gre, guir eo c'orten,
 Mæs Mikeal ive a foa denz
 Ha n'en doa quest aon rac e squeud
 Na rac ar justiz quen neubent.
 Ya, partout e vivin
 Heb biquen jaunes e squich
 Oa Moris da dell excellans
 Dreist an oll generalamant.
 Mæs n'eller quest e explica
 Na renta rason anezá
Omnis homa, chet'ens tout
 Ar pez a so en hot galloud
 Mæs allas! Ar c'heus, maro eo,
 N'er gouelin miui, gweat eo e deo.

Netra , netra , n'er gouelia mui :
Sic transit gloria mundi.

Mæs dre e accion divezâ.

E zàn da zisquez d'soc'h bremâ.

Hac e ners vras hac e gourraich,

Erfin e neubeut a artaich

Evit ar madou terrien.

Dec'h , dec'h e varvas , christennien ,

Dec'h da c'houec'h heur dious ar minc'h

E loncas ûr chöpinat guin ,

E pignas hep squeul na netra

E beg ar vezen huella .

Evit dinœiza ar biguet :

Claustreou oa dézan laqueet.

Cripat a eure ta hep squeul .

Hac ar maro cris oc'h e heuil .

P'oa pignet tout betec ar beg .

Hac erruet gant ar biguet .

E commançzas gant an dorn-se .

Pe gant hini e fagode ,

Gant an dorn-se pe gant hini .

Er guelac'h o carilloni ,

Gant an dorn-se , a lavarân ,

Pe gant hini heb eana .

Ur veich ma vige commançer .

E pilge ûr c'hoat hed-a-hed ,

Gant an dornise e commançzas.

Da denn ar biguet er meas.

Ar biguet coz en dro dezàn

A grie grac , grac , varnezàn.

En a fiche al laboucet

Hac o déstume et gaouet,

P'en doa gjet tout nemere disquen

E c'hasez var ur scour vezet

Hac e cri gant un ton joayus :

« Sellit tout , gounezet emeus.

» Ur veich all laquit claustreou ,

» Gueneme zaï ar gonidou.

» Me a yel ts , mie'hyeien ,

» Divar o coust bremâ-souden.... »

N'en doa quet peur-echuet e c'her

Na velgeomp e guillou en ear,

Discolpet crac ar scour gantâ

Dre e ners vras , na petra-ta ?

Cueza a reas a vrancq e vrancq ,

Tout e torgeont , hini ne vancq ,

Fiao , fiao , var ar pave e covez

A dronçz-targass e touez ar guazz ;

Var choug e guil e c'heruas ,

E galon a escarmouchas ,

E gorf a dreus a oue broustet ,

E gostez a oue disrompet ,

E gof a capreas en é gecin le bœuf
 Gant ar stronez nras dnoëch ar veig.
 Non pas gueta evit leueou bloas
 O velet sur malleur quer bras
 Evit pris sur chopinad guin
 Out maro ta, wa rap Morio ?
 A varc'hag mad, pion n'ez ppeje ?
 Da groc'henc hepquo en ralio.
 Salo e vige dir, paour quapas,
 Na pige gueler pig biseons.

FIN.

